

El llenguatge

Malgrat què?

Acabem de llegir, en un comentari d'un llibre d'aparició recent, que la presentació i la portada causen una impressió excel·lent i que, «malgrat tot», el llibre no desdiu d'aquesta bona aparença, ja que el seu contingut és una acurada síntesi del tema de què s'ocupa. I tot seguit ens sentim induïts a preguntar: Malgrat què? ¿Es que realment els llibres que tenen un contingut interessant el dissimulen darrera una presentació matussera i poc atractiva, i que en els llibres ben presentats, que fan goig de mirar, les portades suggerents i vistes no fan sinó amagar la buidor del contingut? No creiem pas que això s'esdevingui orou sovint perquè es pugui erigir en norma general, i segurament que tampoc no ho deu creure l'autor del comentari a què ens referim, però és el que hi hem de deduir forçosament amb l'ús que s'hi fa de la preposició malgrat, amb què s'indica l'oposició sense efecte exercida pel terme que introdueix. Per tant, més aviat cal creure en un ús de la preposició malgrat —o potser diríem millor de la locució malgrat tot— sense coneixement exacte del seu valor o, si més no, sense haver-lo tingut en compte.

Es, en realitat, un fet que observem sovint, l'ús tant de les preposicions com de les conjuncions (adversatives o concessi-

ves) que indiquen un cert tipus d'oposició, de contrarietat, d'incompatibilitat, etc, en casos en què no escauen, com a mers elements introductoris o d'enllaç però prescindint del tipus de relació que denoten, fet que tant podem atribuir a idees singulars o sense rigor lògic (Pobre, però honorat: més aviat caldria dir Ric però honorat) com al pur desconeixement del valor d'aquests termes gramaticals.

La preposició malgrat, doncs, introdueix un terme que exerceix una oposició no efectiva. Podem dir Ho vam aconseguir malgrat tots els entrebancs o bé No ho vam aconseguir malgrat la seva ajuda: en tots dos casos establim una oposició lògica. Però si ens diuen «Ho vam aconseguir malgrat la seva ajuda» ens quedem sense saber què ens volen dir: qui sap si la frase té una intenció irònica, o qui sap si hi ha algun valor entès (els efectes negatius de la seva ajuda) que ignorem. I, encara, és possible —i la cosa més probable— que hom hagi usat el terme malgrat sense un coneixement precís del seu significat.

Albert Jané